Eduskunta
Valtiovarainvaliokunnan verojaosto

Asiantuntijapyyntönne 25.10.2024, HE 158/2024 vp

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 36 ja 38 §:n muuttamisesta

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 36 ja 38 §:n muuttamisesta.

Suomen Yrittäjät esittää lausuntonaan seuraavaa:

Hallituksen esitys sisältää ehdotuksen oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettuun lakiin (OVML) lisättävästä täsmentävästä säännöksestä, jonka nojalla myöhästymismaksua määrättäisiin silloin, kun verovelvollinen on ilmoittanut liikaa palautukseen oikeuttavaa arvonlisäveroa. Esityksen tavoitteena on selkeyttää ja täsmentää myöhästymismaksun määräämistä koskevia säännöksiä ja siten parantaa verovelvollisen oikeusturvaa ja verotuksen ennakoitavuutta sekä edistää verovelvollisten yhdenvertaista kohtelua. Lisäksi tavoitteena on varmistaa, että verovelvollinen täyttää ilmoittamisvelvollisuutensa ja antaa oikean sisältöisen ilmoituksen oikea-aikaisesti.

Myöhästymismaksun määräämistä koskevien säännösten selkeyttäminen on tavoitteena perusteltu ja ymmärrettävä. Hallituksen esityksen mukaan ehdotettu sääntely vastaisi aiemmin voimassa ollutta verotilisääntelyä, OVML:n esitöistä ilmenevää lain tarkoitusta sekä ennen korkeimman hallinto-oikeuden päätöstä KHO 2022:149 sovellettua verotuskäytäntöä. Siltä osin kuin esityksen perusteella on tarkoitus ”palauttaa” aiemmin vallinnut oikeustila, esitys näyttäytyy johdonmukaisena ja tukisi myös väärinkäytöstilanteisiin puuttumista nykyistä paremmin.

Kuitenkin erityisesti tahattomissa virhetilanteissa silloin, kun verovelvollinen ei ole saanut hyväkseen liian suurena ilmoittamaansa arvonlisäveron palautuksen määrää, eikä verovelvollisella siten ole ollut todellista maksettavaa valtiolle, **sanktioinnin kiristäminen voisi kuitenkin johtaa**

kohtuuttomiin tilanteisiin, mitä ei voida pitää kannatettavana. Sääntelyssä on perusteltua huomioida, onko verovelvollinen saanut hyväkseen liian suurena ilmoitetun arvonlisäveron vai ei.

Pidämme lisäksi kyseenalaisena, että negatiivisen arvonlisäveron ilmoittajalle voitaisiin määrätä rikosoikeudelliseen seuraamukseen rinnastettava veronkorotus niissäkin tilanteissa, joissa ilmoitus on Verohallinnon käsiteltävänä ja veroa ei ole tosiasiallisesti palautettu verovelvolliselle eikä veroa ole siten tosiasiallisesti jäänyt veronsaajalle suorittamatta.

Esitämme, että verojaosto kiinnittäisi erityistä huomiota ehdotusten tarkoituksenmukaisuuteen ja verotuksen ennakoitavuuteen, kun otetaan huomioon valmistelussa oleva hanke veronkannon yksinkertaistamiseksi. Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan hallitus sujuvoittaa veronkantoa ja parantaa verotuksen ennakoitavuutta. Käsityksemme mukaan veronkantomenettelyn yksinkertaistamista koskevassa hankkeessa eräänä lähtökohtana on, että uudistuksen toteutuessa veronpalautusta voitaisiin käyttää vasta sitten, kun se on hyväksytty. Veronkantoa koskevien lakimuutosten voimaantulon tavoiteaikataulu lienee vuoden 2025 loppupuolella tai vuoden 2026 alkupuolella. **Nyt ehdotettujen muutosten tarpeellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta olisikin luontevaa arvioida veronkantoa koskevien säädösmuutosten valmistelun yhteydessä.**

Suomen Yrittäjät

Laura Kurki
veroasiantuntija